

Haarlem

Opinienota

Onderwerp: Zienswijze College: onderzoek BING vrouwenopvang Blijf Groep locatie IJmond

BBV nr: 2016/532958

1. Inleiding

Het college heeft in overleg met de raadscommissie Samenleving een [onafhankelijk onderzoek](#) ingesteld naar aanleiding van meldingen over ervaren misstanden op de vrouwenopvang van Blijf Groep locatie IJmond. De onderzoeksopdracht is met inbreng vanuit de raadscommissie opgesteld en de opdracht is ook op 17 maart 2016 in de commissie besproken voordat tot uitvoering is overgegaan. Met de raadscommissie is gedeeld dat onderzoeksbureau BING het onderzoek uitvoert. Voorts is gevraagd om bij het onderzoeksrapport een reactie van het college toe te voegen.

Hierbij biedt het college de raadscommissie Samenleving de onderzoeksrapportage van bureau BING aan. Deze is als bijlage bij deze opinienota opgenomen.

Met deze opinienota legt het college haar zienswijze en oordeel op de uitkomsten van het onderzoek aan de commissie voor.

2. Kernvraag aan de commissie

Het college legt de onderzoeksrapportage en zijn zienswijze ter bespreking voor aan de commissie Samenleving.

3. Zienswijze college

Inleiding

Het college waardeert het dat twee van de drie meldsters, ondanks hun kwetsbare situatie, de moeite hebben genomen hun ervaringen nogmaals te delen met de onderzoekers. Deze waardering geldt ook voor de andere (ex-)cliënten die aan het onderzoek deelnamen. Ook stelt het college de deelname van (ex-)medewerkers van Blijf Groep en andere betrokkenen op prijs.

De onderzoeksopdracht was zeker niet eenvoudig. Onderzoeksbureau BING heeft zich ingezet om zoveel mogelijk betrokkenen te spreken en de gelegenheid te geven tot hoor en wederhoor, veel documentatie- en dossierstukken gebruikt en ook actief bij de betrokkenen verzocht stukken aan te leveren, alle informatie ordentelijk te documenteren en ten slotte een onderzoeksrapportage aan ons te verstrekken die antwoord geeft op de gestelde vragen. De rapportage schetst de context en achtergrond van de te onderzoeken meldingen. Ook wordt er onderscheid gemaakt tussen vastgestelde feiten en zaken die benoemd worden op basis van het toepassen van hoor en wederhoor van betrokkenen.

Algemeen oordeel

Het college maakt uit de onderzoeksrapportage op dat aan alle meldingen een specifieke situatie en beleven ervaring bij de meldsters ten grondslag ligt. Tegelijkertijd leest het college ook dat de genoemde meldingen en beschreven ervaringen niet breed gedeeld worden door (ex-)cliënten, en soms worden ze ook door (ex-)cliënten tegengesproken.

Wij lezen uit het onderzoek dat de meldsters soms hun persoonlijke ervaring en mening als algemeen geldend presenteerden. Het college ziet dat hierdoor de meldingen vaak ‘gekleurd’ en niet neutraal naar voren zijn gebracht. Het college begrijpt dit vanuit de individuele beleving, de betrokkenheid van de meldsters en hun kwetsbare positie.

Het college heeft het idee dat belangenorganisatie Femmes For Freedom zowel richting gemeentebestuur als in de media de meldingen onnodig heeft uitvergroot om op een breder punt de vrouwenopvang in Nederland aan de orde te stellen.

De zorgprofessionals van de vrouwenopvang Blijf Groep locatie IJmond hebben het een en ander over zich heen gekregen naar aanleiding van de aard en inhoud van de meldingen en hoe deze, met name in de media, naar voren zijn gebracht. Uit het onderzoeksrapport maakt het college op dat de verwijten richting de zorgprofessionals van vrouwenopvanglocatie IJmond vaak niet terecht waren. Het college heeft vertrouwen in de intenties van het handelen van de zorgprofessionals.

Onderzoeksthema's

Hygiëne. Uit het onderzoek blijkt dat Blijf pas na de meldingen en het daarop door de gemeente ingestelde GGD-inspectierapport ging acteren om de hygiënische omstandigheden naar een goed niveau te brengen. De kritische les voor de Blijf Groep in onze ogen is om hier voortaan zelf oog voor te hebben en er niet op te hoeven worden gewezen.

Tegelijkertijd concludeert het college dat de ernstige en verontrustende meldingen over onacceptabele hygiënische omstandigheden bij de IJmond locatie niet gestaafd worden vanuit het onderzoek.

Bezoek. Het college stelt vast dat er op locatie sprake was van ongeoorloofd bezoek. Het blijkt dat dit komt door het eigen handelen van de (ex-)bewoonsters en het niet naleven van huisregels door hen. Bij de afspraken en regels over bezoek wordt gewerkt vanuit de methodiek om vanuit zelfredzaamheid en vertrouwen in de cliënt te werken. Het lijkt het college zinvol dat Blijf Groep samen met de cliëntraad nader kijkt of de afspraken, regels en randvoorwaarden rond de bezoeken aangepast moeten worden.

Prostitutie. De meldingen met betrekking tot prostitutie in de locatie IJmond vinden naar mening van het college vanuit het onderzoek geen grondslag.

Financiën. Het college deelt de zorgen die vanuit het onderzoek worden uitgesproken over de problemen met (toenemende) schulden, die cliënten ervaren. Daarom willen wij dit onderwerp beleidsmatig agenderen.

Begeleiding en bejegening. Het college ziet in de rapportage een bevestiging dat Blijf Groep werkt met professionals.

Eigen handelen gemeente

De toezichthoudende rol van de gemeente had meer inhoud en invulling kunnen hebben. Hieronder benoemen wij dit ook bij de beleidsmatige aandachtspunten.

Bekend was dat het oude gebouw door de Blijf Groep niet meer als passend werd gezien voor de kwaliteit die zij nastreven bij het bieden van vrouwenopvang. En dat de Blijf Groep ter vervanging een nieuwe locatie elders liet bouwen.

Het college vindt dat de gemeente als toezichthouder meer oog had moeten hebben voor de mogelijke gevolgen van de vertraagde nieuwbouw. Nu heeft de gemeente onder meer een GGD-inspectie laten uitvoeren na de meldingen. Hier had de gemeente eerder op in kunnen zetten.

Met betrekking tot het eigen handelen vanuit het college en de ambtelijke organisatie direct nadat de meldsters met de gemeente contact hadden, leest het college geen nieuwe informatie en bevindingen. Het college ziet geen reden terug te komen op haar eerder verstrekte informatie en antwoorden op raadvragen over dit onderwerp.

Aandachtspunten

Het college ziet naar aanleiding van de rapportage:

1. Het spanningsveld tussen het inzetten op de eigen kracht van cliënten en het werken in vertrouwen versus de kwetsbaarheid van de positie en de achtergronden van vrouwen die van de opvang gebruik maken.
2. Een ongewenste situatie dat vrouwen regelmatig met (meer) schulden uit de opvangsituatie komen dan die zij daarvoor hadden. Bij dit aandachtspunt willen we aansluiting zoeken bij het lopende onderzoek hierover van de Nationale Ombudsman.
3. Dat er meer aandacht moet zijn voor wie waarvoor verantwoordelijk is, ten aanzien van algemene en persoonlijke hygiëne, bij locaties waar sprake is van een gedeelde verantwoordelijkheid tussen gebruikers en zorgorganisatie. De gemeente heeft hierbij een rol als Wmo-toezichthouder.

4. Vervolg

Graag bespreekt het college de onderzoeksrapportage en zienswijze van het college daarop met de raadscommissie Samenleving. Als de raadscommissie de aandachtspunten deelt met het college, dan gaat het college deze aandachtspunten verder uitwerken en komt dan met een nader voorstel daarover bij de raadscommissie terug.

Het college deelt het onderzoek en haar zienswijze met de Blijf Groep als onderzochte organisatie. Het college verzoekt BING de overige betrokkenen bij het onderzoek te attenderen op de openbare publicatie op www.haarlem.nl van het onderzoek en de zienswijze van het college daarop.

2016/532958 Zienswijze onderzoek BING vrouwenopvang Blijf Groep locatie IJmond
4

5. Bijlagen

- BING onderzoeksrapportage Blijf Groep locatie IJmond
- Bijlagen bij de onderzoeksrapportage:
 - Bijlage 1 - Document 'Vervolgonderzoek Blijf Groep IJmond', inclusief subvragen
 - Bijlage 2 - Beschrijving onderzoeksproces op hoofdlijnen
 - Bijlage 3 - Foto's
 - Bijlage 4 - Overzicht van procedures met betrekking tot inkomsten en betalingen van cliënten

Het college van burgemeester en wethouders,

de secretaris

de burgemeester